

Zdrowy Kraków

2024-11-20

Zdrowie krakowian jest najważniejsze, dlatego nasze miasto od lat jest pionierem pod względem programów polityki zdrowotnej (ppz). Kraków nie tylko przeciera szlaki, ale i dzieli się swoimi dobrymi praktykami z innymi gminami. Z tego tekstu dowiedzą się Państwo, jakie programy zdrowotne są obecnie realizowane oraz kto może z nich skorzystać.

Gminy nie są zobowiązane do realizowania świadczeń medycznych. Od tego jest choćby Narodowy Fundusz Zdrowia. Problem w tym, że kto miał styczność z polską służbą zdrowia, ten wie, że nie zawsze cały system działa tak, jak byśmy tego chcieli. – Działania naszej Gminy są fakultatywne, ale my nie podchodzimy do tego w ten sposób. Uważamy, że ochrona zdrowia jest czymś nadrzędnym i Miasto powinno ją wspierać. Interweniujemy, gdy wiemy, że dostępność do danych świadczeń zdrowotnych jest ograniczona, niewystarczająca bądź w ogóle jej nie ma, i chcemy tę lukę wypełnić – mówi zastępca prezydenta Krakowa Maria Klaman. Do realizacji polityki zdrowotnej gminom służą programy polityki zdrowotnej (ppz). – To zespół zaplanowanych i zamierzonych działań wdrażany w danej populacji po to, by wykryć chorobę, a następnie leczyć chore osoby – wyjaśnia Przemysław Cichy, zastępca dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia. – Robimy analizę dostępności, dowiadujemy się, ile mieszkańców Krakowa musi czekać na daną usługę i uzupełniamy brakujące elementy systemu. Tak było choćby z ppz dotyczącym rehabilitacji narządu ruchu. Na tego typu rehabilitację krakowianie musieli czekać nawet 400 dni, a w pilnych przypadkach prawie 200, dlatego uruchomiliśmy miejski program. Nigdy nie zastąpimy NFZ, ale możemy wypełniać luki – dodaje dyrektor Cichy i przypomina, że cały budżet Krakowa (8,6 mld zł) jest niższy niż budżet małopolskiego oddziału NFZ (12 mld zł), który jest przecież przeznaczony wyłącznie na zadania zdrowotne.

Dzieci

Kraków szczególnie dumny jest z kompleksowych programów skierowanych do dzieci. Na przykład w tym roku szkolnym został uruchomiony ppz dotyczący słuchu. – Zauważyliśmy, że w szkołach istnieje ogromna luka, jeśli chodzi o badania słuchu, czyli jedne z badań najbardziej potrzebnych dzieciom rozpoczynającym proces edukacji. Jeżeli dziecko ma problem ze słuchem, to będzie mieć problem z pisaniem, mówieniem, nauką, adaptacją w szkole czy zachowaniem – mówi Przemysław Cichy. Do programu przystąpiło 114 szkół, które muszą jedynie udostępnić pomieszczenie do badania, a resztą zajmuje się już podmiot zewnętrzny, finansowany przez Miasto.

W krakowskich placówkach z powodzeniem realizowane są także programy związane z otyłością, pierwszą pomocą czy wadami wzroku. – Chętnie bierzemy udział w tego typu projektach – mówi Paulina Serebnicka, dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4. – Widząc coraz większą aktywność dzieci przed ekranami telewizorów, smartfonów czy komputerów, warto diagnozować ewentualne problemy ze wzrokiem w jak najwcześniejszym wieku, by zapobiegać krótkowzroczności. Istotnym jest też fakt, iż rozwijająca się krótkowzroczność w pierwszej fazie jest bezobjawowa i łatwo jest jej nie zauważyć. Badanie przeprowadzone na terenie szkoły może pomóc rodzicom we wczesnym wykryciu wady, a tym samym przyczynić się do zapobiegnięcia jej rozwojowi. O tym, iż tego typu programy cieszą się popularnością, świadczy duży odsetek rodziców wyrażających zgodę na przeprowadzenie badania na terenie szkoły. W zeszłym roku w tym projekcie uczestniczyło aż 90 proc. trzecioklasistów z naszej

szkoły – dodaje. Co ważne, dzieci, u których wykryto wady, kierowane są na badania specjalistyczne. – Nie zostawiamy dzieci z wynikiem badania, ale realizujemy także badania specjalistyczne, a jeżeli nie możemy tego zrobić, rodzice zawsze otrzymują informacje, dokąd mają się udać po pomoc i jak to zrobić. W każdym tego typu programie przygotowujemy bowiem materiał edukacyjny skierowany do konkretnego adresata, w tym przypadku dziecka i rodzica – uzupełnia dyrektor Cichy.

Szczepienia

Istotnym elementem polityki zdrowotnej Miasta od zawsze były także programy szczepień. Wiele z nich Kraków realizował jako pierwsza gmina w Polsce. – Było tak m.in. ze szczepieniami dzieci przeciwko pneumokokom czy grypie. Obecnie zajmuje się nimi administracja rządowa. Bardzo się cieszymy, że po jakimś czasie te szczepienia wchodzi do koszyka świadczeń gwarantowanych, bo wtedy możemy przekierować pulę pieniędzy na inne programy – tłumaczy zastępca dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia. Wielką popularnością cieszy się też program szczepień przeciwko meningokokom. – Jest on bardzo ważny, bo choroba może doprowadzić nawet do śmierci, a szczepionka jest bardzo droga. Za jedną dawkę wraz z podaniem trzeba zapłacić nawet 430 zł, a należy podać trzy dawki – zauważa dyrektor Cichy.

In vitro

Dużym zainteresowaniem cieszył się także krakowski program leczenia niepłodności metodą in vitro, w ramach którego uzyskaliśmy bardzo wysoką skuteczność. W ciągu dwóch lat urodziło się co najmniej 142 dzieci! – Bardzo dobrze, że aktualnie procedura ta znowu finansowana jest przez administrację rządową. Kraków, w trosce o zdrowie prokreacyjne mieszkańców, planuje uzupełnić rządowe działania o program zabezpieczający płodność wśród pacjentów onkologicznych oraz wśród kobiet z endometriozą – zapowiada Maria Klaman.

Seniorzy

Krakowskie ppz kierowane są także do seniorów. Programy dla tej grupy odbiorców realizowane są głównie przez Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych. – Są to niezwykle ważne i istotne dla mieszkańców Krakowa działania, w szczególności z uwagi na zakres udzielanych na ich podstawie świadczeń zdrowotnych. Ich realizacja odpowiada na bieżące zapotrzebowanie na świadczenia zdrowotne, które albo nie są w ogóle udzielane (tę lukę wypełniają Dzienny Dom Opieki Medycznej i program związany ze zwiększeniem dostępności do świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach dziennego pobytu dla osób niesamodzielnych), albo czas oczekiwania na nie jest niezwykle długi (taką funkcję pełni program profilaktyki i rehabilitacji dysfunkcji narządu ruchu). Dane liczbowe jednoznacznie wskazują, że programy te cieszą się niezwykle dużym zainteresowaniem, a chętnych do udziału w nich systematycznie przybywa. Mieszkańcy Krakowa z ochotą i zaangażowaniem korzystają z realizowanych przez Centrum programów, podkreślając ich innowacyjność, zbieżność z potrzebami oraz skuteczność – mówi dyrektor Centrum Łukasz Bartkowicz. Zaznacza, że świadczenia zdrowotne udzielane w ramach programów realizowane są przez wysoce wyspecjalizowaną kadrę medyczną, przy użyciu nowoczesnego sprzętu i aparatury medycznej, w niedawno wyremontowanych pomieszczeniach.

Nowe programy już wkrótce

Wszystkie ppz opracowywane są przez specjalistów. – Korzystamy z naszych bogatych zasobów miejskich, czyli kadry medycznej dwóch szpitali: Żeromskiego i Narutowicza, oraz wspomnianego już Centrum przy Wielickiej – mówi dyrektor Cichy. Obecnie w Krakowie trwają prace nad kolejnymi ppz. Są one już na bardzo zaawansowanym etapie, więc nowe programy wkrótce zostaną wdrożone.

Gdzie znaleźć defibrylator?

Nowe defibrylatory zewnętrzne (AED) oraz kolejne osoby przeszkolone w udzielaniu pierwszej pomocy – to efekty programu Krakowski „Impuls Życia” AED. Tylko w tym roku w naszym mieście przybyło 13 nowych urządzeń ratujących życie. Warto znać ich lokalizację. Mapa AED dostępna jest na stronie: krakow.pl, w zakładce: **Sport i zdrowie / Zdrowie**.

Tadeusz Mordarski